

ANALIZA CORELAȚIEI DINTRE NIVELUL SALARIULUI MINIM ȘI RATA INFLAȚIEI ÎN VIZIUNEA O.I.M. ȘI A BĂNCII MONDIALE

Prof. dr. Emilia Țițan, Prof. dr. Constantin Mitruț, Prof. dr. Vergil Voineagu, Lect. dr. Cristina Trandaș, Lect.dr. Ghiță Simona,
Prep. drd. Daniela Todose

➤ Salariul minim poate fi considerat ca o „lege” care prevede că angajatorul trebuie să le plătească angajaților săi mai mult decât o anumită sumă de bani per oră. Unii economiști susțin aplicarea unui procent (coeficient maxim), conform căruia salariul maxim câștigat de angajații unei companii nu poate fi mai mare decât un multiplu fixat al celui mai mic salariu. Dacă „scopul” salariului minim este de a asigura pentru toți salariații un salariu decent, coeficientul maxim are rolul de a asigura faptul că firmele își pot întreține salariații la nivelul la care au dovedit că și-l pot permite.

➤ În general, studiile existente privind efectele inflaționiste asupra salariului minim se sprijină pe estimarea unor ecuații salariale determinate pe baza unor date macroeconomice folosind tehnici econometrice univariate. Salariul minim împreună cu indicele prețurilor de consum reprezintă variabila explicativă pentru creșterea medie salarială, dar nu este luată în considerare interdependența dintre toate aceste trei variabile (este evident că salariul minim este determinat, este fixat în mod instituțional, legislativ, pe baza inflației și a salariilor).

➤ În general, indexarea salariului minim este efectuată atât pe baza prețurilor, cât și a salariului mediu, scopul acestei acțiuni fiind de a elimina orice distorsiuni durabile, pe termen lung între creșterea salariului minim și evoluția condițiilor economice generale și a veniturilor.

➤ În ceea ce privește indexarea salariului minim în funcție de prețuri, aceasta se efectuează în funcție de indicele prețurilor de consum (excluzând, din anul 1992, prețul tutunului), doar atunci când creșterea acumulată a acestui indice depășește 2%. Ca atare, indexarea salariului minim în funcție de prețuri este foarte rapidă într-o perioadă puternic inflaționistă și mai înceată într-o perioadă cu inflație mai scăzută.

➤ În unele țări, datorită disponibilităților de indexare și mecanismelor instituționale, indexarea salariului minim față de prețuri și alte salarii nu a fost nici instantanee nici completă. Astfel, s-au înregistrat perioade în care creșterea salariului minim a fost, la nivel global, mult mai mare decât cea a prețurilor sau salariilor și, dimpotrivă, în alte perioade, atenuarea creșterii salariului minim s-a realizat în paralel cu o sub-indexare a acestuia față de celelalte variabile.

➤ Dacă o creștere a salariului minim duce la o sporire a costului muncii necalificate (efectul de difuziune) și la o reducere a ocupării în rândul acestor angajați (efectul de trunchiere), ea va avea, de asemenea, și un efect de substituție cu alte categorii de angajați, precum și un efect de volum (de scară).

➤ Dezbateri recente în direcția efectelor salariului minim asupra ocupării nu confirmă, întotdeauna, efectele negative prevăzute în teorie (Card și Krueger, 1995; Brown, 1999); efectele grupate în jurul valorii „0” devin relevante în literatură, în această privință (Freeman, 1994 și 1996; Brown, 1999). Prin urmare, cu un efect nesemnificativ asupra ocupării și profitului, *prețurile ridicate* reprezintă un răspuns evident la o creștere a salariului minim. Și aceasta deoarece firmele vor urmări să treacă *asupra prețurilor* costurile ridicate asociate unei creșteri a salariului minim.

➤ Extensia asupra înțelegerii salariului minim ca o politică împotriva inegalității și sărăciei este evidentă. Dacă salariul minim nu cauzează șomaj dar cauzează inflație, el poate să dăuneze, mai degrabă decât să ajute, categoriilor defavorizate, care, în mod disproporționat, vor fi afectate de inflație.

➤ O relație bazată pe curba lui Phillips (ca funcție de salariul minim) arată că efectul creșterii salariului minim cu 10% asupra inflației (Sellekaertz, 1981; Gramdoch, 1976; Falconer, 1978) este între 0,2% și 1,8%.

➤ Cea mai importantă contribuție a estimațiilor asupra curbei lui Phillips este explicarea econometrică a faptului că existența inflației necesită adițional la variabilele agregate ale cererii și ofertei:

- șocuri ale ofertei (exemplu: prețul petrolului, rata de evoluție a productivității etc.);
- factori-impuls sau intervenții ale statului (exemplu: salariul miim, evoluția taxelor, protecția salariaților etc.).

➤ Într-o analiză pe model input-output pe termen mediu, Wolf și Nadiri (1981) folosesc elasticitatea cererii și ofertei, în abordarea *beneficiilor și costurilor creșterii salariului minim*. Din punct de vedere al costurilor, această creștere determină *prețuri de consum mai mari*; din punctul de vedere al beneficiilor, consecințele sunt *creșteri ale productivității, ale producției*, rezultate din distribuția veniturilor în grupurile cu venituri mici, care au o înclinație spre consum mai mică decât media.

➤ Estimațiile bazate pe diferențe (Brown, 1999) compară zonele de salariu mare cu cele de salariu mic, sub ipoteza că salariul minim are un *efect mai accentuat* asupra prețurilor în zonele de salariu mai mic; prin urmare șocurile nu sunt uniforme, iar abordarea nu poate fi făcută global, doar la nivel macroeconomic.

Prețurile bunurilor produse de industrii cu salarizare scăzută sunt relativ stabile. Creșterea salariului minim va duce la creșterea prețurilor proporțional cu creșterea costului forței de muncă în totalul costului.

➤ Analiza de regresie (Aaronson,2003) estimează, pe baza datelor din anii 1980 și 1990, că o creștere de 10% a salariului minim va determina o creștere a prețurilor de 0,72% - 0,73%. Contribuții importante trebuie remarcate în privința aprecierii robusteții analizei, printre care:

▪ salariul minim este *mai puternic corelat* cu inflația, dacă politicienii favorizează creșterea salariului minim în perioada de *inflație crescută* (când salariul minim real se corelează mai repede);

▪ prețurile *răspund rapid* la creșterea salariului minim cu un decalaj de 4 până la 6 luni, în jurul creșterii salariilor (în plus sau în minus); efectul se dispersează apoi în timp.

➤ În ciuda metodologiilor diferite, a perioadelor diferite studiate și a surselor de date diferite, cele mai multe studii arată că o creștere a salariului minim de 10% va duce la creșterea prețurilor produselor alimentare cu nu mai mult de 4% și a prețurilor, în general, cu 0,4% – 0,7%.

➤ Datele sugerează că dacă există un efect, acesta este acela de *creștere a prețurilor* în urma creșterii salariului minim.

➤ Principalul efect al creșterii salariului minim este creșterea salariului mediu în special în ramurile mai slab salarizate.

➤ Corelația salariul minim – prețuri este pozitivă, dar se infirmă corelația negativă salariul minim – șomaj, deoarece efectele se transferă, prin costuri, în special asupra prețurilor.